

Hva kan du gjøre med det digitale innholdet du har kjøpt?

Utdypende svar til Forbrukerrådets gjennomgang.

Kulturdepartementet.....	2
EFN.....	5
Olav Torvund, Universitetet i Oslo	7
Hans Marius Graasvold, advokat.....	9

Flere av respondentene som har gått igjennom de åtte scenariene, har presisert at de tar forbehold om at konteksten eller har andre kommentarer. Vi har derfor valgt å gjengi svarene i sin helhetlige i dette dokumentet.

Kripos er også forelagt de ulike scenarioene, men ønsker ikke å ta stilling lovligheten;

«Basert på den opprinnelige henvendelsen oppfattes spørsmålene å knytte seg til opphavsrettslige problemstillinger hvor åndsverkloven med eventuelle forskrifter antakelig er et naturlig utgangspunkt. Loven sorterer under Kulturdepartementet som derfor antas som et relevant sted å henvende seg.»

IFPI har også blitt forespurt, men har ikke svart på henvendelsen.

Forbrukerrådet, 16.06.2015

Kulturdepartementet

Som tidligere påpekt er det ikke alltid lett å forenkle kompliserte problemstillinger inn i et skjema etter hvorvidt noe er tillatt eller ikke. Spesielt gjelder dette når spørsmålene gir rom for tolkninger og man er nødt til å legge inn egne forutsetninger for å besvare dem. Forskjellige forutsetninger vil gi helt ulike svar. Ved besvarelsen har vi derfor valgt å beskrive hvilke forutsetninger vi har tolket inn i spørsmålene og hvordan vi har kommet fram til svaret. Det er viktig at Forbrukerrådet tar høyde for innholdet i disse beskrivelsene dersom man skal sammenligne svarene som kommer inn og eventuelt presentere disse utad.

Scenario #1

Peder ønsker å bruke den siste låten til favorittbandet sitt i en film han lager av familiens julefeiring. For å dele den med venner og familie laster han den opp til Youtube, og gjør den offentlig tilgjengelig.

Svar: Ikke tillatt.

Opplasting av filmen innebærer en tilgjengeliggjøring for allmennheten, jf. åndsverkloven § 2. Slik tilgjengeliggjøring forutsetter samtykke fra rettighetshaverne til musikken.

Scenario #2

Peder og Marte kom nettopp hjem fra bryllupsreise, og har laget en video med de beste minnene fra bryllupet. Videoen inneholder musikken fra bandet som spilte på bryllupsfesten. Peder og Marte har postet denne hjemmelagde videoen på deres offentlig tilgjengelige Facebookside, slik at deres venner også får se den.

Svar: Ikke tillatt.

Dersom filmen ved opplastingen gjøres tilgjengelig for andre enn Peder og Martes familie- og vennekrets (private krets), innebærer dette en tilgjengeliggjøring for allmennheten, jf. åndsverkloven § 2. Slik tilgjengeliggjøring forutsetter samtykke fra rettighetshaverne til musikken.

Scenario #3

Peders fire år gamle datter fikler ofte med DVD-ene, og har ødelagt noen av dem. Peder bestemte seg derfor å ta sikkerhetskopier av DVD-ene sine når han kjøper dem. Etersom DVD-er har teknisk kopibeskyttelse (DRM), vet han ikke hvordan han skal gjøre det. Han ber derfor en venn om hjelp til å kopiere dem

Svar: Ikke tillatt.

Etter bestemmelsen om kopiering til privat bruk i åndsverkloven § 12 kan Peder som utgangspunkt ta kopi av DVD-er han har kjøpt. Han kan også få en venn til å foreta selve kopieringen. Dersom DVD-ene er utstyrt med tekniske beskyttelsessystemer, som kopisperrer, er imidlertid utgangspunktet at det ikke er adgang til å omgå en slik beskyttelse for å muliggjøre kopiering, jf. åndsverkloven § 53a. Men vernet av slike beskyttelsessystemer skal ikke være til hinder for normal bruk av elektronisk utstyr, og det er også gjort unntak for *"privat brukers tilegnelse av lovlig anskaffet verk på det som i alminnelighet oppfattes som relevant avspillingsutstyr"*, jf. § 53a tredje ledd.

Scenario #4

Peder har, på lovlig vis, lastet ned tusenvis av sanger fra nettbutikker. Dette har kostet ham flere tusen kroner. Peder er ikke i stand til å ta sikkerhetskopier av alt selv, men vet at dette er viktig.

Derfor bruker han Dropbox for å forsikre seg om at musikken ikke vil bli tapt om datamaskinen hans skulle streike.

Svar: Tillatt.

Etter bestemmelsen om kopiering til privat bruk i åndsverkloven § 12 kan Peder ta kopi av sangene. Ved kopiering av musikk er det ikke tillatt å benytte såkalt fremmed hjelp. Det vil imidlertid ikke være til hinder for lovlig bruk i dette tilfellet. Det vil ikke være noen forskjell om Peder foretar lagringen på egen PC, egen server eller benytter seg av en ekstern lagringstjeneste. Forutsatt at Peder selv initierer og foretar lagringen, og at ingen personer utenfor familie- og vennekretsen (den private krets) får tilgang til sangene, vil dette være tillatt.

Scenario #5

Peder har bestemt seg for å overføre noen av de lovlig kjøpte DVD-ene til iPaden, slik at han kan se dem på flyet.

Svar: Tillatt.

Ren filkonvertering er tillatt etter bestemmelsen om kopiering til privat bruk i åndsverkloven § 12. Dersom DVD-ene er utstyrt med tekniske beskyttelsessystemer, som kopisperrer, er imidlertid utgangspunktet at det ikke er adgang til å omgå slik beskyttelse for å muliggjøre kopiering, jf. åndsverkloven § 53a. Men vernet av slike beskyttelsessystemer skal ikke være til hinder for normal bruk av elektronisk utstyr, og det er også gjort unntak for *"privat brukers tilegnelse av lovlig anskaffet verk på det som i alminnelighet oppfattes som relevant avspillingsutstyr"*, jf. § 53a tredje ledd.

Scenario #6

Peder vil gi kona si en samling av hans favorittsanger. Han bestemmer seg for at den enkleste måten å gjøre det på er å kopiere sangene fra hans lovlig innkjøpte CD-er, og gi henne en samle-CD.

Svar: Tillatt.

Etter bestemmelsen om kopiering til privat bruk i åndsverkloven § 12 kan Peder ta kopi av CD-ene. Kopiene kan også gis videre til personer innen familie- og vennekretsen (den private krets).

Scenario #7

Peder har en lidenskap for lesing, og har en stor samling e-bøker som han har kjøpt på lovlig vis. Han bestemmer seg for å selge noen av dem på Ebay.

Svar: Ikke tillatt.

I utgangspunktet ikke tillatt, men det kommer an på avtalen som Peder har inngått med tilbydereren av e-bøkene.

Scenario #8

Peder bor i Sverige og betaler et månedlig abonnement for å se TV-serier og filmer på lovlig vis på nettet. Han skal på ferie til Hellas, og ønsker å se sin favorittserie på hotellet før han legger seg. Han får ikke tilgang fordi han har en gresk IP-adresse. Han ønsker å sette opp en VPN, eller lignende løsning, slik at han får tilgang til innholdet han lovlig har betalt for. Er dette lov?

Svar: Tillatt.

Bruk av VPN reguleres ikke i åndsverkloven. Bruken vil være tillatt med mindre den strider mot avtalen som Peder har inngått med tilbyderen av abonnementet eller er forbudt i det landet hvor Peder oppholder seg.

EFN

Scenario #1

Peder ønsker å bruke den siste låten til favorittbandet sitt i en film han lager av familiens julefeiring. For å dele den med venner og familie laster han den opp til YouTube, og gjør den offentlig tilgjengelig.

Ved å laste den opp på Youtube deler han den utenfor den private sfære, og dette er i strid med lovens bokstav per i dag. Rettighetshaverorganisasjoner jobber med å få slettet slike verk fra Youtube, og Youtube har prosedyrer for å imøtekomme rettighetshavernes krav. Siden det er så mange forbrukere som gjør dette, så vil nok prosedyrene ramme ujevnt og tilsynelatende vilkårlig.

Dette er derfor et område der loven bør endres: Slik ikke-kommersiell kreativt gjenbruk og deling bør være tillatt uten begrensninger (så lenge det er ikke-kommersielt, og heller ikke krenker de ideelle rettighetene).

Scenario #2

Peder og Marte kom nettopp hjem fra bryllupsreise, og har laget en video med de beste minnene fra bryllupet. Videoen inneholder musikken fra bandet som spilte på bryllupsfesten. Peder og Marte har postet denne hjemmelagde videoen på deres offentlig tilgjengelige Facebookside, slik at deres venner også får se den.

Dersom bryllupet var et privat arrangement, blir dette akkurat som Scenario #1.

Men dette scenarioet er likevel litt uklart, fordi bryllupet kan ha vært et offentlig arrangement (avhengig av antall gjester og hvor/hva slags sted bryllupet fant sted) -- og hvis det var offentlig arr. vil svaret avhenge av avtalen som er inngått. Tillater avtalen videre offentlig gjenbruk, eller sier avtalen at bruken av musikk kun er klarert for arrangementet der og da?

Jeg mener at loven bør endres slik at dette blir tillatt etter nøyaktig samme begrunnelse som i Scenario #1, altså:

Dette er derfor et område der loven bør endres: Slik ikke-kommersiell kreativt gjenbruk og deling bør være tillatt uten begrensninger (så lenge det er ikke-kommersielt, og heller ikke krenker de ideelle rettighetene).

Scenario #3

Peders fire år gamle datter fikler ofte med DVD-ene, og har ødelagt noen av dem. Peder bestemte seg derfor å ta sikkerhetskopier av DVD-ene sine når han kjøper dem. Ettersom DVD-er har teknisk kopibeskyttelse (DRM), vet han ikke hvordan han skal gjøre det. Han ber derfor en venn om hjelp til å kopiere dem

Norske politikere hevder at dette skal være tillatt i Norge, fordi sonesperren på DVD sies å a) ikke være en kopisperre (men en avspillingssperre), og b) uansett ikke er en "effektiv sperre" (som er det loven skal verne). Det er likevel ikke sikkert at den faktiske lovteksten ville bli tolket i overensstemmelse med det politikerne sier de ønsker, dersom det skulle bli en rettssak ut av det. I tillegg er det lagt inn begrensninger på hva en "venn" kan være i denne sammenhengen: Det er noen man må omgå på fritiden. Altså ikke en kollega man ellers bare treffer på jobben; eller en nabo man ikke omgå vanligvis; og heller ikke noen man bare kjenner fra nettet men ikke har truffet før.

Alt i alt blir dette derfor uklart for forbrukeren, fordi reglene er kompliserte og urimelige.

Scenario #4

Peder har, på lovlig vis, lastet ned tusenvis av sanger fra nettbutikker. Dette har kostet ham flere tusen kroner. Peder er ikke i stand til å ta sikkerhetskopier av alt selv, men vet at dette er viktig. Derfor bruker han Dropbox for å forsikre seg om at musikken ikke vil bli tapt om datamaskinen hans skulle streike.

> Uklart?

Tillatt så lenge a) Dropbox-filene ikke ligger åpent tilgjengelig (de kan altså ikke ha en åpen lenke som alle kan klikke på), og b) at han ikke deler filene med andre enn familie og venner ("venn" definert restriktivt, slik som i Scenario #3).

Scenario #5

Peder har bestemt seg for å overføre noen av de lovlig kjøpte DVD-ene til iPaden, slik at han kan se dem på flyet.

I utgangspunktet tillatt, men med samme begrensninger/uklarheter som gjelder for sonesperren, beskrevet i Scenario #3 ovenfor.

Scenario #6

Peder vil gi kona si en samling av hans favorittsanger. Han bestemmer seg for at den enkleste måten å gjøre det på er å kopiere sangene fra hans lovlig innkjøpte CD-er, og gi henne en samle-CD.

Tillatt.

Scenario #7

Peder har en lidenskap for lesing, og har en stor samling e-bøker som han har kjøpt på lovlig vis. Han bestemmer seg for å selge noen av dem på Ebay.

Ikke tillatt. Denne mangelen på bruktsalg-mulighet for E-bøker er et stort stridspunkt ved E-bøkene.

Scenario #8

Peder bor i Sverige og betaler et månedlig abonnement for å se TV-serier og filmer på lovlig vis på nettet. Han skal på ferie til Hellas, og ønsker å se sin favorittserie på hotellet før han legger seg. Han får ikke tilgang fordi han har en gresk IP-adresse. Han ønsker å sette opp en VPN, eller lignende løsning, slik at han får tilgang til innholdet han lovlig har betalt for. Er dette lov?

Ikke tillatt etter dagens lovverk (dvs. rettighetshaverne tillates å i prinsippet forby dette, selv om det i praksis er umulig å håndheve et slikt forbud). Et slikt forbud er i strid med forbrukernes interesser og naturlige forventninger, og bør oppheves/avskaffes.

Olav Torvund, Universitetet i Oslo

Scenario #1

Peder ønsker å bruke den siste låten til favorittbandet sitt i en film han lager av familiens julefeiring. For å dele den med venner og familie laster han den opp til YouTube, og gjør den offentlig tilgjengelig.

Dette er ikke tillatt.

Scenario #2

Peder og Marte kom nettopp hjem fra bryllupsreise, og har laget en video med de beste minnene fra bryllupet. Videoen inneholder musikken fra bandet som spilte på bryllupsfesten. Peder og Marte har postet denne hjemmelagde videoen på deres offentlig tilgjengelige Facebookside, slik at deres venner også får se den.

Ikke tillatt. Ingen bestemmelse som tillater bakgrunnsmusikk, og FB er offentlig.

Scenario #3

Peders fire år gamle datter fikler ofte med DVD-ene, og har ødelagt noen av dem. Peder bestemte seg derfor å ta sikkerhetskopier av DVD-ene sine når han kjøper dem. Ettersom DVD-er har teknisk kopibeskyttelse (DRM), vet han ikke hvordan han skal gjøre det. Han ber derfor en venn om hjelp til å kopiere dem

Tillatt/uklart. Det var vel noe av resultatet i DVD-Jon dommen at dette ble ansett som tillatt. Også diskutert i forarbeidene til endringene av åndsverkloven, om jeg husker rett.

Scenario #4

Peder har, på lovlig vis, lastet ned tusenvis av sanger fra nettbutikker. Dette har kostet ham flere tusen kroner. Peder er ikke i stand til å ta sikkerhetskopier av alt selv, men vet at dette er viktig. Derfor bruker han Dropbox for å forsikre seg om at musikken ikke vil bli tapt om datamaskinen hans skulle streike.

Scenario #5

Peder har bestemt seg for å overføre noen av de lovlig kjøpte DVD-ene til iPaden, slik at han kan se dem på flyet.

Ikke tillatt hvis det forutsetter omgåelse av teknisk sperre.

Scenario #6

Peder vil gi kona si en samling av hans favorittsanger. Han bestemmer seg for at den enkleste måten å gjøre det på er å kopiere sangene fra hans lovlig innkjøpte CD-er, og gi henne en samle-CD.

Tillatt. Privat kopiering.

Scenario #7

Peder har en lidenskap for lesing, og har en stor samling e-bøker som han har kjøpt på lovlig vis. Han bestemmer seg for å selge noen av dem på Ebay.

Uklart. Etter UsedSoft dommen fra EU-domstolen har dette blitt uklart.

Scenario #8

Peder bor i Sverige og betaler et månedlig abonnement for å se TV-serier og filmer på lovlig vis på nettet. Han skal på ferie til Hellas, og ønsker å se sin favorittserie på hotellet før han

legger seg. Han får ikke tilgang fordi han har en gresk IP-adresse. Han ønsker å sette opp en VPN, eller lignende løsning, slik at han får tilgang til innholdet han lovlige har betalt for. Er dette lov?

Tillatt. Ikke noe forbud mot å skaffe seg tilgang.

Hans Marius Graasvold, advokat

Scenario #1

Peder ønsker å bruke den siste låten til favorittbandet sitt i en film han lager av familiens julefeiring. For å dele den med venner og familie laster han den opp til YouTube, og gjør den offentlig tilgjengelig.

Ikke tillatt

Scenario #2

Peder og Marte kom nettopp hjem fra bryllupsreise, og har laget en video med de beste minnene fra bryllupet. Videoen inneholder musikken fra bandet som spilte på bryllupsfesten. Peder og Marte har postet denne hjemmelagde videoen på deres offentlig tilgjengelige Facebookside, slik at deres venner også får se den.

Ikke tillatt

Scenario #3

Peders fire år gamle datter fikler ofte med DVD-ene, og har ødelagt noen av dem. Peder bestemte seg derfor å ta sikkerhetskopier av DVD-ene sine når han kjøper dem. Ettersom DVD-er har teknisk kopibeskyttelse (DRM), vet han ikke hvordan han skal gjøre det. Han ber derfor en venn om hjelp til å kopiere dem

Uklart

Scenario #4

Peder har, på lovlig vis, lastet ned tusenvis av sanger fra nettbutikker. Dette har kostet ham flere tusen kroner. Peder er ikke i stand til å ta sikkerhetskopier av alt selv, men vet at dette er viktig. Derfor bruker han Dropbox for å forsikre seg om at musikken ikke vil bli tapt om datamaskinen hans skulle streike.

Tillatt

Scenario #5

Peder har bestemt seg for å overføre noen av de lovlig kjøpte DVD-ene til iPaden, slik at han kan se dem på flyet.

Tillatt

Scenario #6

Peder vil gi kona si en samling av hans favorittsanger. Han bestemmer seg for at den enkleste måten å gjøre det på er å kopiere sangene fra hans lovlig innkjøpte CD-er, og gi henne en samle-CD.

Tillatt

Scenario #7

Peder har en lidenskap for lesing, og har en stor samling e-bøker som han har kjøpt på lovlig vis. Han bestemmer seg for å selge noen av dem på Ebay.

Ikke tillatt

Scenario #8

Peder bor i Sverige og betaler et månedlig abonnement for å se TV-serier og filmer på lovlig vis på nettet. Han skal på ferie til Hellas, og ønsker å se sin favorittserie på hotellet før han legger seg. Han får ikke tilgang fordi han har en gresk IP-adresse. Han ønsker å sette opp en VPN, eller lignende løsning, slik at han får tilgang til innholdet han lovlig har betalt for. Er dette lov?

Ikke tillatt